

LEDARE

Den 13:e mars högtidlighölls minnet av de svenska Finlandsfrivilliga under andra världskriget vid en ceremoni i Stockholm. Ledarredaktionen var på plats.

”Vi sköt så många vi kunde, men det var ändå för litet. Krig är en historia där varje man har sina egna upplevelser, för en del är de svåra och för andra är upplevelserna mindre svåra. Tacka Gud ska man göra för att man var ung när man var ute”.

Orden kommer Kurt Antskog som är finlandssvensk krigsveteran som bor i Sverige. När Finlands president Sauli Niinistö kom på Stockholmsbesök i måndags för överläggningar med statsminister Stefan Löfven (S) om försvars- och säkerhetsfrågor så var den valda dagen ingen slump. Måndagen sammanföll med minnesceremonin för de svenska finlandsfrivilliga där Kurt Antskog hade hedersupdraget som finländsk fanbärare.

Kronprinsessan Victoria lägger ned en krans vid kransnedläggningen i Finlandsparken för att hedra slutet av Vinterkriget och de svenska Finlandsfrivilliga.

Bild: Sören Andersson/TT

Kronprinsessan Victoria och president Niinistö lade ned varsin krans vid Finlandsmonumentet, där även prins Carl Philip och försvarsminister Peter Hultqvist deltog. Syftet var att högtidlighålla minnet av de 13 000 svenskar som stred som frivilliga i Finland under andra världskriget i

frivilligkåren, Hangöbataljonen, frivilligkompaniet och F19. Cirka hundra stupade och omkring två hundra sårades allvarligt.

Inledningen till den omfattande Finlandshjälpen var Vinterkriget som bröt ut 1939. Hjälpen till Finland blev en nationell angelägenhet. Insamlingar, statsstöd och vapenleveranser kombinerades med de frivilliga som anslöt sig till Finlands armé.

Bakom krigsutbrottet låg Stalins och Hitlers pakt att dela östra Europa. Polen krossades, Baltikum slukades medan Finland behöll sin självständighet efter hundra dagars hårda strider. Priset för självständigheten blev högt. Över 22 000 stupade och den näst största staden Viborg gick tillsammans med Karelen förlorat.

ARKIV 1940 Övergivna hus i Viborg som före kriget tillhörde Finland. Till vänster syns en symaskin och Viborgskringlan som var symbol för bageri och konditori. Viborg blev en del av Sovjetunionen 1940, återerövrades 1941 men förlorades igen 1944.

Bild: TT

13 mars är dagen då Moskvafreden avslutade Vinterkriget. Det är en dag då Finland minns sina veteraner, och som president Niinistö sade i sitt tal på inne på Finlands ambassad; ... *"en dag som påminner oss om de uppoffringar som gjorts av veteraner och frivilliga. Vi, de yngre generationerna bär nu ansvaret för att veteranernas sak sköts med heder:"*

Knut Eklund, 96 år, riktigt strålade av glädje när han pratade om det som blev en minnesvärd dag. Så minnesvärd att handen som fått hälsa på kungligheter, presidenten och minister inte skulle tvättas på en vecka.

"Glädjen att få vara här idag! Ett minne för livet, tänk att få vara med om det här när man är 96 år!"

Knut Eklund var frivillig i fortsättningskriget som bröt ut 1941 och låg söder om floden Svir i Fjärrkarelen. Svenska frivilligkompaniet ingick i det svenskspråkiga infanteriregementet 13 där Kurt Antskog tjänstgjorde. 73 år senare bor Kurt i Stockholm.

"Den här dagen betyder att vi får den uppskattning som verkligen är på sin plats. För utan veteraner och stridsfolk hade det inte varit det läge vi har idag. Det måste finnas folk som är beredda att ta till geväret när det behövs, så illa är det."

Kransnedläggningen arrangeras varje år av Svenska Finlandsvilligas Minnesförening. Styrelseledamoten Eric Björklund är också historiker, journalist och författare som skrivit flera böcker om Finland under kriget.

"Jag tycker det är så viktigt för rikssvenskarna att förstå att det som skedde i Finland var så oerhört avgörande för vår framtid också. Frivilliginsatsen och det Finland gjorde under kriget har vi all anledning att vara djupt tacksamma över i Sverige."

Bland gästerna under dagen fanns försvarsminister Peter Hultqvist (S), vars mamma kom från Finland till Sverige som krigsbarn.

"Den här dagen är en symbol för den svåra tid som var under andra världskriget då Finland kämpade för sin självständighet. Det är klart att historia och framtid hör ihop, därför tycker jag själv att det är viktigt att närvara", sade Peter Hultqvist i minglet.

Kransbärare från Livgardet.

Sverige och Finland samarbetar allt närmare inom försvars- och säkerhetspolitiken. Numera sker planering också bortom "fredstida förhållanden" även om det inte är en fördragsfäst relation. Då spelar minnet av historien en roll för samhörigheten, något även president Niinistö betonade för ledarsidan.

"Det var mycket rörande att diskutera med svenska veteraner och frivilliga. Jag tror att andan om att vi i Norden är tillsammans har kommit tillbaka igen. Det gäller inte bara säkerhetsfrågor. Om man söker efter en stabil helhet i världen så är det den nordiska helheten. Jag tycker att vi behöver samarbeta mera, inte bara för Nordens skull utan även för världens skull. Vi har mycket att ge i dessa tider."

Kurt Antskog, 93 år.

Och halvt på skämt men ändå med allvar i rösten så konstaterade 93-årige Kurt Antskog att om man får besök så ska man vara redo att ta emot...

"Jag har tjänat i finska armén. Och det är jag beredd att göra det igen om det behövs".

Detta är en ledartext av Patrik Oksanen, som skriver om säkerhets- och försvarspolitik för flera av MittMedia-koncernens liberala och centerpartistiska ledarsidor. Oksanen är till vardags politisk redaktör för Hudiksvalls Tidning (c).